

ПРИНЦИПИ ТА МЕТОДИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ СТРУКТУР

Зміни, що відбуваються у нашій країні, покликані змінити характер участі держави в господарській діяльності та створити економічні умови для забезпечення високої ділової активності господарських структур. Саме такими змінами виступає державне регулювання. Питання ступеня державного впливу є дискусійним. Одні вчені вважають, що для розвитку економіки є необхідною відмова держави від регулювання більшості сфер підприємницької діяльності. Інші, навпаки, наполягають на значному посиленні ролі держави в регулюванні підприємництва для забезпечення суспільних інтересів. Необхідність у відносинах співробітництва між державою і підприємництвом, зокрема, підтверджується досвідом і успіхами Японії, Кореї, Тайваню й інших держав.

На наш погляд, для успішного функціонування господарських структур такий феномен, як «державне регулювання» є надзвичайно важливим. В Енциклопедії державного управління його узагальнюють як: «сукупність інструментів, за допомогою яких держава встановлює вимоги до підприємств і громадян» [1, с. 153].

Тобто, під державним регулюванням діяльності господарських структур можна розуміти реалізацію об'єктивності економічної необхідності координування, узгодження діяльності господарських структур з метою досягнення загальної мети макроекономічного розвитку – задоволення суспільних потреб.

Мета державного регулювання полягає у створенні такої господарської системи, яка б орієнтувалася на вибір найефективніших варіантів використання наявних факторів виробництва та забезпечення сприятливих соціально-економічних умов життєдіяльності. Досягнення цієї мети в значній мірі залежить від наявності системи управління, принципів і методів державного регулювання підприємницької діяльності.

Побудова сучасного механізму регулювання діяльності господарських структур базується на використанні певних принципів. По-перше, це – ефективність дії механізму. Другий принцип – справедливість. Вона повинна сприяти забезпеченню рівноправності усіх без винятку суб'єктів підприємницької діяльності. У поєднанні з відповідальністю за дотримання законодавства як органами державного регулювання, так і їх працівниками це дозволить зробити даний механізм послідовним, ввести такі принципи, як відповідальність і послідовність. Останнім принципом виступає простота. Правові акти мають бути зрозумілими за змістом, легкі у виконанні [2, с.259].

Під методами державного регулювання треба розуміти способи впливу держави через законодавчі і виконавчі органи на сферу діяльності господарських структур, інфраструктуру ринку, некомерційний сектор економіки з метою створення або забезпечення умов їхньої діяльності відповідно до національної економічної політики.

Методи державного регулювання можна представити у такому вигляді: загальнонормативного регулювання – закріплення загальних правил для всіх суб'єктів господарювання, встановлення правил створення, реорганізації та ліквідації суб'єктів господарювання, визначення правових основ їх діяльності; програмні; нормативно-кількісні (квоти, ціни, тарифи, нормативи, ліміти, податки та збори, мито); підтримки відповідного рівня діяльності – пільги, дотації, субсидії, надбавки; контрольно-облікові – заборони, обмеження, санкції.

Наведене дає підстави зробити висновок, що державне регулювання підприємництва по своїй суті є сукупністю форм, методів та інструментів, за допомогою яких здійснюється вплив на діяльність суб'єктів господарювання, ринкову кон'юнктуру з метою створення сприятливих умов для функціонування ринку й задоволення соціально-економічних потреб суспільства.

Література:

1. *Енциклопедія державного управління: у 8 т. / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України; наук.ред. колегія: Ю.В. Ковбасюк (голова) та ін. — К.: НАДУ, 2011. — 648 с.*

2. *Павлішенко І. Б., Босик О. В. Державне регулювання підприємства в Україні: напрямки та пріоритети // Збірник науково-технічних праць. — Львів, 2009. — С. 258–263.*